

Welk risico loopt een verpleegkundige ingeval van een foutieve toediening van medicatie?

De verpleegkundige is verantwoordelijk voor de technische handelingen zoals deze beschreven staan in de lijst van technische verpleegkundige verstrekkingen en de toevertrouwde geneeskundige handelingen. Dit impliceert dat de aansprakelijkheid van de verpleegkundige kan ingeroepen worden, los van de aansprakelijkheid van de arts of het ziekenhuis.

Net als de arts is de verpleegkundige in principe gehouden aan een middelenverbintenis omwille van het onzekere resultaat van de meeste verpleegkundige handelingen.

De verpleegkundige kan echter gehouden zijn aan een resultaatsverbintenis wanneer het resultaat redelijkerwijs kan worden bereikt door normaal gebruik van beschikbare middelen.

De jurisprudentie in verband met het toedienen van geneesmiddelen

In de volgende gevallen werd door de rechter een fout in hoofde van de verpleegkundige weerhouden :

- een intramusculaire inspuiting ter hoogte van de heupzenuw die niet gebeurde volgens de regels van de kunst;
- een verkeerde verdunning van een medicijn voor een epidurale verdoving (morfine);
- de injectie van een medicijn in de katheder die bestemd is voor een arteriële bloedafname;
- de intramusculaire injectie, op basis van een staand order van de arts, zonder diagnose, behandeling of controle van de arts.

Bevoegdheden

De verpleegkundige dient zich te beperken tot opdrachten die binnen zijn of haar bevoegdheid liggen. Zoniet kan hij of zij aansprakelijk gesteld worden.

Opdat de verpleegkundige medicijnen kan toedienen aan de patiënt is een medisch voorschrift noodzakelijk .

De verpleegkundige mag enkel verpleegkundige handelingen stellen. Hij of zij kan het medisch voorschrift niet aanpassen en

moet het uitvoeren, eventueel na bijkomend overleg met de voorschrijvende arts.

De aansprakelijkheid van de verpleegkundige kan ingeroepen worden indien deze aan een patiënt medicatie toedient zonder voorschrift, of een andere dosis toedient dan deze, aangegeven op het voorschrift.

Zijn of haar aansprakelijkheid kan zelfs ingeroepen worden wanneer de verpleegkundige een voorschrift 'uitvoert' waarin een dusdanige vergissing is geslopen, waardoor hij of zij had moeten weten dat dit voorschrift foutief was.

De rechtbanken hebben reeds meerdere keren de aansprakelijkheid van de verpleegkundige uitgesproken, ondermeer in volgende gevallen :

- de wijziging van de beslissing van de arts, en dit zonder medisch advies, om het vlees te malen voor een jongen met een motorisch-neurologische handicap en slikstoornissen;
- het overdreven gebruik van een antisepticum bij de desinfectie van een patiënt, voorafgaand aan een operatie, waardoor de patiënt brandwonden opliep;
- Het uitblijven van een regelmatige controle van een perfusie bij een patiënt die klaagde van steeds erger wordende pijnen. De oorzaak bleek een lek te zijn in de perfusie.

Het komt erop aan op een omzichtige wijze tewerk te gaan en te overleggen met de arts of de hoofdverpleegkundige indien men twijfels heeft over de toe te passen verpleegkundige handeling.

Daarbij is het ook belangrijk de toegediende medicatie te noteren in het verpleegkundig dossier van iedere patiënt.